

Врз основа на членот 7 од Законот за правосудниот испит („Службен весник на Република Македонија” бр.137/2013), министерот за правда ја донесе следната:

ПРОГРАМА ЗА ПОЛАГАЊЕ НА ПРАВОСУДНИОТ ИСПИТ

I. УСТАВНО ПРАВО И УСТАВЕН ПОРЕДОК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВО И ОРГАНИЗАЦИЈА НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА, ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА И ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА, ПРАВО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

A) УСТАВНО ПРАВО И УСТАВЕН ПОРЕДОК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Преамбула на Уставот на Република Македонија (Амандман IV)
2. Основни одредби (обележја на државата; карактер и извор на државниот суверенитет; неделивост и неотуѓивоста на државната територија; неповредливост на границите на Република Македонија и услови и начин за нејзина промена; државјанство; утврдување на државните симболи и главен град (Амандман I).
3. Службени јазици во Република Македонија (македонскиот како службен јазик на целата територија и во меѓународните односи и друг јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните, како што е определено со Амандманот V).
4. Темелни вредности на уставниот поредок на Република Македонија (член 8 и дополната на алинеја 2 со точка 1 на Амандманот VI).
5. Граѓански и политички слободи и права.
6. Лични слободи и права
7. Економски, социјални и културни права
8. Правата на припадниците на заедниците (точка 1 на Амандманот VIII)
9. Грижа на Република Македонија за положбата и правата на припадниците на македонскиот народ во соседните земји и за иселениците од Македонија (член 49 и дополната на ставот 1 со точка 1 на Амандманот II.
10. Гаранции на основните слободи и права (судска заштита: редовни судови и Уставен суд на Република Македонија; народен правобранител; Постојана анкетна комисија во Собранието на Република Македонија); право на граѓанинот да биде запознат со човековите права и слободи и да учествува во нивното унапредување и заштита; гарантирање на начелото на уставност и законитост;

објавување на законите и другите прописи пред да влезат во сила; *vasatio legis*; забрана на ретроактивно дејство на законите, освен по исклучок, кога е тоа поповолно за граѓаните.

11. Ограничување на слободите и правата (само во случаи утврдени со Уставот; за време на воена и вонредна состојба; забрана на дискриминаторско ограничување; апсолутна забрана на било какво ограничување на некои уставно утврдени права (член 54).

12. Должности на човекот и граѓанинот во Република Македонија (почитување на Уставот и законите; плаќање данок и други видови давачки; заштита и унапредување на животната и човековата средина; одбрана на земјата; родителите имаат право и должност да се грижат за издржување и воспитување на децата; децата се должни да се грижат за старите и изнемоштени родители; граѓанинот има право и должност да го чува и унапредува сопственото здравје и здравјето на другите; основното и средното образование се задолжителни.

13. Адвокатурата како самостојна и независна служба.

14. Нотаријатот како самостојна јавна служба (нотари, нотарски исправи, орагнизација на нотаријатот, нотарска одговорност)

15. Извршување (извршители, извршни исправи, организација, надлежност).

16. Уставни основи на економските односи

17. Собрание на Република Македонија (дефиниција, состав, избор, мандат на пратениците, имунитет, оставка и други основи за престанок на мандатот, заседание и седници на Собранието, избор на претседател и еден или повеќе потпретседатели, статус и надлежност на претседателот на Собранието.

18. Седница на Собранието (кворум за нејзино одржување и кворум за одлучување(Амандман X); јавност на седниците и постапка за нејзино исклучување.

19. Постапка за донесување закони (Иницијатива за донесување закон и овластени предлагачи на закони; поднесување и упатување на предлог на закон, прво, второ и трето читање на законот, скратена постапка за донесување закон, итна постапка за донесување закон, прогласување на законите со указ на претседателот на Собранието и Претседателот на Републиката, објавување на законите)

20. Механизми на собраниска контрола на Владата и нејзините членови, како и на носителите на јавни функции: пратенички прашања, интерпелација, гласање за недоверба на Владата

21. Надлежност на Собранието на Република Македонија и акти кои што ги донесува во нејзиното вршење
22. Распишување факултативен и задолжителен референдум од страна на Собранието на Република Македонија и донесување одлука за промена на границата на Република Македонија.
23. Внатрешна организација на Собранието на Република Македонија: постојани и ad hoc работни тела.
24. Народен правобранител (избор, мандат, разрешување, надлежност, начин на работа)
25. Комитет за односи меѓу заедниците: состав, избор, надлежност (Амандман XII)
26. Претседател на Република Македонија: положба; избор; замена во случај на смрт, оставка, трајна спреченост за вршење на функцијата или престанок на мандатот по сила на Уставот; неспојливост на функцијата со вршење на друга јавна функција, професија или функција во политичка партија; имунитет; одговорност (impeachment)
27. Надлежност на Претседателот на Република Македонија
28. Совет за безбедност на Република Македонија: состав (членство по функција и со именување од Претседателот), надлежност.
29. Влада на Република Македонија: положба, состав, избор, инкомпатибилност на министерката со пратеничката функција и со друга јавна функција и професија, имунитет на Претседателот на Владата, одговорност пред Собранието.
30. Надлежност и акти на Владата
31. Начин на работа на Владата
32. Односи меѓу Владата и Собранието на Република Македонија
33. Државната управа (структура, самостојност во вршењето на надлежноста, уставна забрана за политичко организирање и дејствување во органите на државната управа (деполитизација и департизација), одговорност за работата пред Владата, законско уредување на организацијата и работата.
34. Судство (самостојност и независност на судовите; судење врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори, ратификувани во согласност со Уставот; избор на судиите без ограничување на мандатот и разрешување од Судскиот совет врз уставно утврдени основи; имунитет на судиите; јавност на расправата и можност за нејзино исклучување само во законски утврдени случаи.
35. Судството и амандманите XXV, XXVI и XXVII.

36. Судски совет: состав, избор, мандат, надлежност (Амандман XXVIII и XXIX)
37. Јавно обвинителство: уставна положба, детално уредување на надлежноста и работата со закон кој што се донесува со 2/3 мнозинство; воведување на Совет за јавни обвинители, укинување на имунитетот на јавниот обвинител (Амандман XXX).
38. Уставен суд на Република Македонија: положба, состав, предлагање и избор (Амандман XV) , мандат, имунитет, уставни основи за разрешување, надлежност, конечност и извршност на одлуките.
39. Начин на работа и постапка пред Уставниот суд (иницирање, поведување, јавна расправа, подготвителна седница, советување и одлучување), уредени со Деловникот на Уставниот суд
40. Акти на Уставниот суд, правно дејство и извршување.
41. Постапка пред Уставниот суд за одземање имунитет, утврдување одговорност на Претседателот на Републиката за кршење на Уставот и законите со 2/3 мнозинство гласови од вкупниот број судии и престанок на функцијата Претседател по сила на Уставот.
42. Локална самоуправа (правото на граѓаните на локална самоуправа; единици на локалната самоуправа; финасирање од сопствени приходи и средства од Републиката; уредување на локалната самоуправа со закон кој што се носи со 2/3 мнозинство, во кое мора да има релативно мнозинство од пратениците кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинство во Република Македонија (Амандман XVI)
43. Уставни и законски утврдени надлежности на општините и градот Скопје како посебна единица на локалната самоуправа, самостојност во нивното вршење и учество на граѓаните во одлучувањето (непосредно и преку претставници) за прашања од локално значење(Амандман XVII).
44. Меѓународни односи (статус на ратификуваните меѓународни договори во внатрешниот правен поредок; овластени субјекти за нивно склучување; овластени субјекти за поднесување предлог за стапување или истапување од сојуз или заедница со други држави; надлежен орган и потребно мнозинство за донесување на одлуката; усвојување на истата на референдум; овластени предлагачи на одлука за стапување и истапување од членство во меѓународни организации и донесување одлука од Собранието на Република Македонија со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници).
45. Одбрана на Републиката (статусот на вооружените сили во заштитата на територијалниот интегритет и независноста на Републиката; забрана за признавање окупација на Република

Македонија или на нејзин дел и уредување на одбраната со закон што се донесува со 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници.

46. Воена и вонредна состојба (одредување на условите за настапување на воената состојба; прогласување од Собранието со 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници, на предлог од овластени предлагачи, или донесување одлука за прогласување од страна на Претседателот на Републиката доколку Собранието не може да се состане, со обврска за нејзино поднесување на потврда на Собранието, штом ќе е во можност да се состане; дефинирање на вонредната состојба и утврдување на истата од страна на Собранието на Република Македонија по предлог на овластени предлагачи со 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници, со важност од најмногу 30 дена, како и уставна можност претседателот на Републиката да ја донесе одлуката за прогласување вонредна состојба , доколку Собранието не може да се состане, но и обврска за нејзино поднесување на потврда на Собранието, штом ќе е во можност да се состане; уставно овластување на Претседателот на Републиката да ја именува или разрешува Владата и функционери чиј избор е во надлежност на Собранието за време на воена состојба, доколку Собранието не може да се состане; продолжување на мандатот на Претседателот на Републиката, Владата, судиите на Уставниот суд и Судскиот совет за време на траењето на воената и вонредната состојба).

47. Измена на Уставот (амандманите како уставен инструмент за измена и дополна на Уставот на Република Македонија (I- II, IV-XVIII, XIX, XX – XXX, XXXI, XXXII) ; овластени предлагачи за пристапување кон уставни измени; донесување одлука за пристапување кон измена од страна на Собранието со 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници; утврдување на Нацртот за измена со мнозинство гласови од вкупниот број пратеници и негово ставање на јавна дискусија; донесување одлука за измена на Уставот со 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници, како и потреба од двојно мнозинство, односно 2/3 мнозинство од вкупниот број пратеници, во кое мора да има мнозинство гласови од вкупниот број пратеници кои припаѓаат на заедниците што не се мнозинство во Република Македонија при промена на уставните одредби наведени во Амандманот XVIII).

48. Преодни и завршни одредби на Уставот на Република Македонија (донесување Уставен закон за спроведување на Уставот, кој што стапува во сила истовремено со прогласувањето на Уставот и стапување во сила на Уставот на денот на неговото прогласување од Собранието на Република Македонија).

49. Уставен закон за спроведување на Уставот на Република Македонија

50. Избор на пратеници, на Претседател на државата, на градоначалници и на членови на советите на општините и градот Скопје (политичкиот плурализам и слободните, непосредни и демократски избори како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија; избирачкото право како еднакво, општо и непосредно и негово остварување на слободни избори со тајно гласање; стекнување на избирачкото право со наполнети 18 години; уставни услови за избор на Претседател на Републиката: возраст од 40 години и жителство во Република Македонија од најмалку 10 години во последните 15 години до денот на изборите; уставно утврдени овластени предлагачи на кандидат за претседател, постапката за негов избор во два круга и потребниот цензус од 40% од вкупниот број регистрирани избирачи во Републиката за избор на претседателот на Република Македонија (Амандман XXXI); изборен модел; избирачки список; распишување на изборите; органи за спроведување на изборите; евиденција на избирачкото право; кандидирање; изборна кампања и финасирање на истата; спроведување на изборите; заштита на избирачкото право; поништување и повторување на гласањето; набљудување на изборите; избирачки места; изборни единици за избор на пратеници; казни и прекршочни одредби (Изборен законик на Република Македонија).

51. Референдум и граѓанска иницијатива (видови референдум; прашања за кои може да се распише референдум; постапка за негово спроведување; начин на гласање; услови за иницирање на граѓанска иницијатива; процедура за нејзино спроведување)

Б. ОРГАНИЗАЦИЈА НА СУДСТВОТО

1. Основни начела од Законот за судовите;
2. Начела на кои се заснова постапката пред судот и организација на судовите;
3. Организација и надлежност на судовите (месна и стварна надлежност, на Основните и Апелационите судови);
4. Врховен суд на Република Македонија (надлежност-совети и општа седница);
5. Врховен суд на Република Македонија надлежност да одлучува по барања за заштита на правото на судење во разумен рок;
6. Управен суд и Виш Управен суд, надлежност според Законот за судовите;
7. Избор на Судии и судии поротници, според Законот за судовите;

8. Права, обврски и имунитет на судиите;
9. Престанок и разрешување од судската функција според Законот за судовите;
10. Судска служба и судска полиција;
11. Судски информативен систем, судска стручна служба и средства за работа на судовите);
12. Судски буџет;
13. Јавен обвинител на РМ избор и надлежности;
14. Совет на јавни обвинители (избор, надлежности и начин на одлучување);
15. Државен правобранител (поим, организација, надлежност);
16. Адвокатура како јавна служба и услови за вршење на адвокатската дејност;
17. Права и должности на адвокатите и престанок на правото на вршење на адвокатската дејност;
18. Одговорност за повреда на адвокатската должност и угледот на адвокатурата и Адвокатската комора;
19. Судски совет (избор, состав, организација и делокруг на работа;
20. Одлучување и начин на донесување на одлуки според Законот за судски совет);
21. Разрешување на судија од судската функција (поради загубена способност за вршење на судската функција и потешка дисциплинска повреда), според Законот за Судови и Законот за судскиот совет;
22. Разрешување на судија поради нестручно и несовесно вршење на судската функција, според Законот за Судови и Законот за судскиот совет;

V. УПРАВНО ПРАВО

1. Основни начела според Законот за општа управна постапка;
2. Начело на законитоста и начело на заштита на правата на странките и јавниот интерес според Законот за општата управна постапка;
3. Начело на материјалната вистина, сервисна ориентација, еднаквост, непристрасност и објективност на органите;
4. Начело на сослушување на странките во управна постапка, начело на двостепеност, конечност, правосилност и извршност на решението според Законот за општата во управна постапка;
5. Употреба на јазиците и писмата во управна постапка;
6. Стварна и месна надлежност според Законот за општата управна постапка;

7. Службено лице- овластено за водење на постапката и за решавање според Законот за општата управната постапка и правна помош помеѓу органите во постапката;
8. Изземање според Законот за општата управна постапка;
9. Странка според Законот за општата управна постапка (страначка и процесна способност и застапување на странката во управната постапка);
10. Комуницирање на органите и странките според Законот за општата управна постапка (поднесоци, повикување, записник, разгледување на списите);
11. Доставување според Законот за општата управна постапка (начин и редослед на доставување, посредно и лично доставување);
12. Доставување на физичко лице, правно лице, застапник по закон и до полномошник и доставување до државните органи, органите на општината и Градот Скопје на правни и други лица на кои со закон им е доверено вршење на јавни овластувања;
13. Браќање во поранешна состојба според Законот за општата управна постапка (рок и услови);
14. Одржување на редот според Законот за општа управна постапка;
15. Трошоци на постапката (трошоци на органот и на странката во управната постапка);
16. Поведување на управна постапка и барања на странките според Законот за општата управна постапка;
17. Постапка до донесување на решение според Законот за општа управна постапка;
18. Донесување на решение и скратена постапка, според Законот за општата управна постапка;
19. Посебна испитна постапка според Законот за општата управна постапка;
20. Претходно прашање и усна расправа според Законот за општата управна постапка;
21. Докажување според Законот за општата управна постапка (општи одредби, исправи, уверенија, сведоци, изјави на странки, вештаци, толкувачи и увид);
22. Решение според Законот за општата управна постапка (орган што го донесува, форма, составни делови и рок за донесување);
23. Делумно, дополнително и привремено решение и заклучок во управната постапка, исправки во решението;

24. Жалба во управната постапка (право на жалба, надлежност на органите по жалбата и рок, според Законот за општата управна постапка и Амандман XX и XXI на Уставот на РМ);
25. Постапување на првостепениот орган по жалба и решавање на второстепениот орган по жалбата според Законот за општата управна постапка;
26. Повторување (Обнова) на постапката според Законот за општата управна постапка;
27. Менување и поништување на решение во врска со управен спор, Барање за заштита на законитоста, Укинување и менување на решение во согласност или по барање на странката, според Законот за општата управната постапка;
28. Поништување-укинување на решение по право на надзор според Законот за општата управната постапка и правни последици од поништувањето и укинувањето на решението;
29. Вонредно укинување на решение и Огласување на решение за ништовно според Законот за општата управна постапка;
30. Извршување на решение и заклучок во управната постапка (општи одредби);
31. Извршување на непарични обврски и извршување заради обезбедување и привремен заклучок за обезбедување според Законот за општата управна постапка;
32. Молчење на администрацијата - последици според Законот за општата управна постапка.

Г. УПРАВНИ СПОРОВИ

1. Управен спор, основни начела според Законот за управни спорови;
2. Управен спор, поим на управен акт во управен спор, странки, поведување на управен спор, според Законот за управните спорови;
3. Надлежност на Управниот суд;
4. Времени мерки според Законот за управни спорови;
5. Постапка по тужба во управен спор, според Законот за управите спорови;
6. Претходна постапка по тужба во управен спор, (запирање на постапката, уредување на тужба и отфрлање на тужбата) според Законот за управните спорови;

7. Решавање во управниот спор, одлагање на извршувањето на управен акт, временна мерка и решавање на јавна усна расправа според Законот за управните спорови;
8. Причини за поништување на управниот акт во управниот спор, нејавна седница и начин на решавање, обем на испитување на законитоста на управниот акт;
9. Жалба во управен спор;
10. Повторување на постапката во управен спор и, Барање за заштита на законитоста во управен спор, според Законот за управните спорови;
11. Заштита на слободите и правата загарантирани со Уставот, според Законот за управните спорови;
12. Задолжителноста на пресудите и нивното извршување според Законот за управните спорови, одлучување на Управниот суд, во случаите кога надлежниот орган не донел управен акт, наместо поништениот.

Д. ОРГАНИЗАЦИЈА НА УПРАВАТА И ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

1. Основни начела според Законот за организација и работа на органите на државната управа;
2. Организација и надлежност на органите на управата;
3. Органи на управата и нивниот делокруг (министерства и други републички органи на управата
4. Надзор и органи за вршење надзор над работата на органите на државната управа;
5. Правни акти на органите на управата;
6. Единици на локалната самоуправа (општи одредби, основање и подрачје);
7. Надлежности на општините според Законот за локална самоуправа;
8. Непосредно учество на граѓаните во одлучувањето во општините Законот за локална самоуправа;
9. Совет на единицата на локалната самоуправа (состав, претседавач, членови, надлежност, начин на работата, права и должности на членовите и претседавачот);
10. Градоначалник на единица на локалната самоуправа (избор, мандат, надлежност, вршење на функцијата);
11. Управен орган и општинска администрација, заштита на уставната положба и судска заштита);

12. Сопственост и финансирање на единиците на локалната самоуправа;
13. Надзор над работата на органите на единиците на локалната самоуправа;
14. Распуштање на советот на единицата на локалната самоуправа;Механизми за соработка на органите на единицата на локалната самоуправа со другите органи на државната управа и месна самоуправа;
15. Службена употреба на јазиците во единиците на локалната самоуправа во Република Македонија согласно Законот за употреба на јазиците што го зборуваат најмалку 20 отсто од граѓаните во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа;

Ѓ. ПРАВО НА ЕВРОПСКАТА УНИЈА

1. Статус и правна основа за настанувањето на Европската унија;
2. Уставната Повелба на европските заедници и на Европската унија;
3. Значењето на реформите што ги воведува Договорот од Лисабон;
4. Договорот од Лисабон – Договор за реформирање на договорот на Европската заедница и Договорот за Европската унија;
5. Темелните вредности и главните цели на Европската унија според Договорот од Лисабон;
6. Повелбата на основните права на ЕУ и Договорот од Лисабон;
7. Европски парламент, Совет на ЕУ и Европската комисија;
8. Европски суд на правдата (седиште и надлежност);
9. Поделбата на надлежностите помеѓу ЕУ и државите членки и Договорот од Лисабон;
10. Пристапување кон и истапување од Унијата според договорот од Лисабон;

Е. ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА И ОСНОВНИ СЛОБОДИ

1. Европската конвенција за заштита на човековите права и основни слободи и Протоколите кон неа (статус и содржина);
2. Контролни механизми и системот на заштита на правата загарантирани со Европската Конвенција за човекови права;

3. Европски суд за човекови права (јуриздикција, состав, избор на судии, мандат на судии и организација на судските совети);
4. Апликација /Жалба пред Европскиот суд за човекови права(кој може да поднесува и критериуми за допуштеност на апликација);
5. Видови на одлуки на Европскиот суд за човекови права и правичен надомест;
6. Извршност на одлуките на Европскиот суд за човекови права (обврзувачка сила на одлуките, кога стануваат извршни, кој ги извршува и кој го контролира нивното извршување);
7. Застапување на РМ пред ЕСЧП (надлежности и овластувања);
8. Правото на живот и забраната на тортура.(членови 2 и 3);
9. Забрана на ропство и принудна работа(член 4);
10. Правото на слобода и безбедност (член 5);
11. Правото на правична судска постапка загарантирани со членот 6 од Конвенцијата(членот 6 став 1);
12. Правото на правично судење во кривичната постапка (член 6 ставови 2 и 3 и член 7);
13. Право на почитување на приватниот и семејниот живот и правото на брак (членови 8 и 12);
14. Слобода на мислата, совест и вера (член 9);
15. Слобода на изразување, собирање и здржување (член 10 и 11);
16. Правото на ефективно правно средство и Забраната за дискриминација (член 13 и 14);
17. Забрана за протерување на државјани и колективно протерување на странци (член 3 и 4 Протокол 4);
18. Заштита на правото на сопственост (член 1 Протокол 1 од Конвенција);

ПРОПИСИ:

- Устав на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.52/91);
- Амандмани I и II на Уставот на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.1/92, 31/98 - Амандмани од IV-XVIII на - XIX - Уставот на РМ “Службен весник на РМ” бр.91/2001, Амандмани XX -XXX (“Службен весник на РМ” 107/05), Амандман XXXI (“Службен весник на РМ” 3/2009) и Амандман XXXII (“Службен весник на РМ” 49/2011);
- Уставен закон за спроведување на Уставот на РМ (“Службен весник на РМ” бр.52/91; 4/02, 107/05);
- Закон за Собранието на Република Македонија („Службен весник на РМ,, бр. 104/2009);
- Закон за комитетот за односи меѓу заедниците („Службен весник на РМ,, бр. 150/2007)
- Деловник на Уставниот суд на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.70/92);
- Одлука за организација и делокругот на Службата на Собранието на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.24/97);
- Одлука за основање на постојана анкетна комисија за заштита на слободите и правата на граѓаните (“Службен весник на РМ” бр.25/92 и 80/92);
- Закон за Народен правобранител на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр. 60/2003 и 114/2009);
- Закон за организација и работа на органите на државната управа (“Службен весник на РМ” бр.58/00 и 44/02, 82/2008, 167/2010 и 51/2011);
- Закон за Владата на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.59/00, Одлука на Уст.суд.26/01, 12/03, 55/05, 37/2006, 115/2007, 19/2008, 82/2008, 10/2010 и 51/2011; 15/13
- Деловник за работа на Владата на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.38/01, 98/02, 9/03, 47/03, 64/03, 67/03, 51/2006, 5/2007, 15/2007, 26/2007, 30/2007, 58/2007, 116/2007, 129,2007, 157/2007, 29/2008 36/2008, 86/2008, 144/2008, 42/2009, 62/2009, 141/2009, 162/2009, 40/2010, 83/2010, 166/2010, 172/2010, 151/2011 и 170/2011);
- Закон за општата управна постапка (“Службен весник на РМ” бр.38/05, 110/2008, Одлука на Уставен суд У.бр.102/2008 118/2008 и 51/2011);
- Закон за управните спорови (“Службен весник на РМ” бр.62/06 и 150/2010);
- Закон за јавното обвинителство (“Службен весник на РМ” бр. 150/07, 111/2008 и Одлука на Уставен суд У.бр. 124/2008, 16/2009);

- Закон за Совет на јавните обвинители на Република Македонија (“Службен весник на РМ“ бр. 150/2007, 100/2011);
- Закон за странците (“Службен весник на РМ“ бр.35/2006, 66/2007, 117/2008, 92/2009, 156/2010, 158/2011, 84/12, 13/13,);
- Закон за употреба на јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа (“Службен весник на РМ” бр. 101/2008, 100/2011);
- Закон за адвокатурата (“Службен весник на РМ” бр.59/02, Одлука на Уст.суд 92/02, Одлука на Уст.суд 10/03 и 34/03,60/2006, 29/2007 Уст.суд на РМ .бр. 31/2007 – 08/2008), 106/2008 -25 (Уст.суд РМ, Убр.163/2008 – 117/2009) и 135/2011;
- Законот за судовите – („Службен весник на РМ“бр. 58/2006, 62/2006, 35/2008 - Уставен суд на РМ У.бр.256/2007- 61/2008, Уставен суд на РМ У.бр.74/2008-118/2008 и 150/2010;
- Закон за судскиот буџет (“Службен весник на РМ” бр.60/03, 37/2006, 103/2008 и 145/2010);
- Закон за судскиот совет на Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.60/06, 150/2010 и 100/2011);
- Закон за Државното правобранителство Службен весник на РМ” бр.87/07 Одлука на Уставен суд на РМ Убр.121/2010 - 167/2010);
- Закон за локалната самоуправа (“Службен весник на РМ” бр.5/02);
- Закон за територијална организација на локална самоуправа во Република Македонија (“Службен весник на РМ” бр.55/04, 12/2005, 98/2008 и 106/2008);
- Закон за Градот Скопје (“Службен весник на РМ” бр.55/04);
- Закон за референдум и граѓанска иницијатива (“Службен весник на РМ” бр.81/05, Одлука на Уставен суд У.бр.195/2005 – 3/2006 и 50/2006 (Автентично толкување на членот на членот 66);
- Закон за нотаријат – (“Службен весник на РМ“ 55/2007 Уст.суд на РМ бр.134/2007 – 138/2007, Уст.суд на РМ бр. 125/2007 – 8/2008, Уст.суд на РМ бр.170/2007- 21/2008, 86/2008, Уст.суд на РМ бр.175/2008- 20/2009, 138/2009 и 135/2011);
- Закон за извршување (“Службен весник на РМ“ бр.35/2005, Одлука на Уставен суд на РМ У.бр. 95/2005 – 44/2006, 50/2006, Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.12/2006 – 124/2006, 129/2006, Одлука на Уставен суд на РМ У.бр.185/2006 – 20/2007, 8/2008, 83/2009, 50/2010, 83/2010, 88/2010. Одлука на Уставен суд на РМ У.бр. 96/2010-167/2010, 171/2010, 59/2011, 148/2011, 187/13);
- Закон за азил и привремена заштита (“Службен весник на РМ” 54/13);

- Закон за државјанството на Република Македонија (“Службен весник на РМ“ 67/1992), 8/2004, 45/2004, 98/2008, 158/2011)
- Изборен законик (“Службен весник на РМ” бр.40/06, Одлука на Уставен суд на РМ Убр.87/2006-127/2006, 136/2008, 44/2011, 51/2011 и Пречистен текст 54/2011, 142/12, 31/13, 34/13, 14/14, 32/14);
- Закон за управната инспекција (“Службен весник на РМ“ бр.69/2004, 22/2007, 115/2007 и 51/2011, 164/13, 41/14);
- Европска конвенција за заштита на човековите права и основни слободи и протоколите бр. 1,4, 6, 7 и 11 (“Службен весник на РМ“бр.11/97);
- Закон за ратификација на протоколот број 12 кон Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи (“Службен весник на РМ“ бр.30/2004);
- Закон за ратификација на протоколот број 13 кон Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи, во врска со укинувањето на смртната казна во сите околности (“Службен весник на РМ“ бр.30/2004);
- Закон за ратификација на протоколот број 14 кон Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи за измена на контролниот механизам на конвенцијата;
- Закон за извршување на одлуките на Европскиот суд за човекови права (Службен весник на РМ” бр.67/2009, 43/14);
- Закон за застапување на РМ пред Европскиот суд за човекови права (Службен весник на РМ” бр.67/2009, 43/14);

II. КРИВИЧНО ПРАВО (МАТЕРИЈАЛНО И ПРОЦЕСНО)

A. ОПШТ ДЕЛ ОД КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК

1. Кривична одговорност; кривично дело; дело од мало значење
2. Нужна одбрана; крајна нужда
3. Пресметливост
4. Умисла; небрежност; одговорност за потешка последица
5. Стварна и правна заблуда
6. Подготвување и обид на кривично дело; доброволно откажување
7. Соизвршителство; поттикнување; помагање
8. Кривична одговорност на правно лице
9. Начин, време и место на извршување на кривичното дело
10. Цел на казнувањето, видови казни и услови за нивно изрекување
11. Затвор
12. Условен отпуст и отповикување на условниот отпуст
13. Парична казна и наплаќање на парична казна
14. Општи правила за одмерување на казна
15. Ублажување и граници на ублажувањето на казна
16. Ослободување и посебни основи за ослободување од казна
17. Стек на кривично дело
18. Продолжено кривично дело
19. Одмерување казна на осудено лице
20. Засметување на притворот и на поранешната казна
21. Алтернативни мерки
22. Условна осуда и услови за нејзино изрекување
23. Отповикување на условната осуда поради ново кривично дело и поради порано сторено кривично дело и рокови за отповикување на условната осуда
24. Условна осуда со заштитен надзор
25. Општо корисна работа
26. Судска опомена
27. Кукен затвор
28. Изрекување на мерки за безбедност
29. Задолжително психијатриско лекување и чување во здравствена установа
30. Целосно прекинување на кривичната постапка
31. Задолжително психијатриско лекување од слобода
32. Задолжително лекување на алкохоличари и наркомани
33. Примена на алтернативните мерки

34. Казнување на правно лице
35. Конфискација на имот и имотна корист; заштита на оштетен
36. Одземање на предмети
37. Рехабилитација; законска и судска рехабилитација
38. Застареност на кривично гонење; тек и прекин на застарувањето на кривичното гонење
39. Застарување на извршување на казна; тек и прекин на застарувањето на извршување на казна
40. Амнестија и помилување и нивно дејство врз правата на трети лица
41. Важење на кривичното законодавство според местото на извршувањето на кривичното дело
42. Посебни услови за гонење
43. Значење на изразите во КЗ
44. Конфискација на посредна имотна корист и проширена конфискација

Б. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК

1. Убиство
2. Убиство на миг; убиство од небрежност и убиство на дете при пораѓање
3. Наведување на самоубиство и помагање во самоубиство
4. Противправно прекинување на бременост
5. Телесна повреда; тешка телесна повреда
6. Повреда на рамноправност на граѓаните; повреда на правото на употреба на јазик и писмо
7. Противправно лишување од слобода; грабнување
8. Нарушување на неповредливост на домот; противзаконско вршење на претрес
9. Неовластено прислушкување и тонско снимање; неовластено снимање
10. Повреда на авторски и сродни права
11. Спречување на избори и гласање; повреда на избирачко право
12. Повреда на слободата на определување на избирачите; злоупотреба на избирачко право
13. Поткуп при избори и гласање; повреда на тајноста на гласањето
14. Уништување на изборни исправи; изборна измама
15. Повреда на правото од работен однос; повреда на правото од социјално осигурување
16. Силување

17. Обљуба врз немоќно лице
18. Полов напад врз дете
19. Обљуба со злоупотреба на положбата
20. Посредување во вршење проституција
21. Одземање на малолетник
22. Пренесување на заразна болест
23. Недопуштено пресадување на делови од човечко тело
24. Неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори
25. Овозможување на употреба на наркотични дроги
26. Загадување на животната средина и природата
27. Кражба; тешка кражба
28. Разбојништво; разбојничка кражба
29. Измама; измамување на купувачи
30. Оштетување и неовластено навлегување во компјутерски систем
31. Компјутерска измама
32. Лажен стечај; предизвикување на стечај со несовесно работење
33. Изнуда, уцена и лихварство
34. Прикривање
35. Фалсификување на пари
36. Перење на пари и други приноси од казниво дело
37. Криумчарење
38. Царинска измама
39. Даночно затајување
40. Загрозување на безбедноста во сообраќајот
41. Загрозување на територијалната целина; загрозување на независноста
42. Шпионажа
43. Оддавање на државна тајна
44. Злоупотреба на службената положба и овластување
45. Повреда на чување на државната граница
46. Примање поткуп
47. Давање поткуп
48. Непријавување на подготвување на кривично дело
49. Помагање на сторител по извршено кривично дело
50. Лажно пријавување на кривично дело
51. Давање на лажен исказ
52. Неизвршување на судска одлука
53. Компјутерски фалсификат
54. Спречување на службено лице во вршење на службено дејствие

55. Напад врз службено лице при вршење работи на безбедноста
56. Злосторничко здружување
57. Трговија со луѓе
58. Меѓународен тероризам
59. Земање на заложници
60. Геноцид
61. Воени злосторства против цивилно население
62. Одговорност на командантите и другите претпоставени
63. Кримчарење на мигранти
64. Производство и дистрибуција на детска порнографија
65. Изработка и употреба на лажна платежна картичка
66. Повреда на правата од хартии од вредност
67. Злоупотреба на постапката за јавен повик, доделување договор за јавна набавка или јавно-приватно партнерство
68. Повреда на права од индустриска сопственост и неовластена употреба на туѓа фирма
69. Злоупотреба на безвизниот режим со државите членки на Европската унија и на Шенгенскиот договор

В. ЗАКОН ЗА КРИВИЧНА ПОСТАПКА ОД 1997 ГОД.

1. Основни начела на кривичната постапка
2. Стварна надлежност и состав на судот
3. Месна надлежност
4. Изземање
5. Јавен обвинител
6. Оштетен и приватен тужител
7. Бранител
8. Рокови
9. Донесување и соопштување на одлуките
10. Доставување на писмена
11. Извршување на одлуките
12. Кривична пријава
13. Посебни истражни мерки
14. Истрага
15. Мерки за обезбедување на присуство на обвинетиот и за успешно водење на кривичната постапка
16. Други превентивни мерки со кои се обезбедува присуство на обвинетиот
17. Гаранција
18. Куќен притвор

19. Притвор и траење на притворот
20. Претрес на дом и лице
21. Испитување на обвинетиот
22. Сослушување на сведоци
23. Увид и вештачење
24. Обвинителен акт
25. Приговор против обвинителен акт
26. Заштита на сведоците, на соработниците на правдата и на жртвите
27. Подготовка на главниот претрес
28. Јавност на главниот претрес
29. Раководење со главниот претрес
30. Претпоставки за одржување на главниот претрес
31. Одлагање и прекинување на главниот претрес
32. Записник за главен претрес
33. Доказна постапка
34. Измена и проширување на обвинението
35. Завршни зборови
36. Изрекување на пресуда; видови на пресуда; објавување на пресуда
37. Писмена изработка и доставување на пресуда
38. Жалба на пресуда на првостепениот суд
39. Содржина на жалба
40. Основи поради кои може да се побива пресудата
41. Постапка по жалба
42. Граници на испитување на првостепена пресуда
43. Одлуки на второстепениот суд по жалба
44. Жалба на пресуда на второстепен суд
45. Повторување на кривична постапка
46. Вонредно ублажување на казна
47. Барање за вонредно преиспитување на правосилна пресуда
48. Барање за заштита на законитоста
49. Главен претрес во скратена постапка
50. Донесување на пресуда без главен претрес
51. Конфискација на имот и имотна корист
52. Постапка за екстрадиција на обвинети и осудени лица
53. Постапка за издавање на потерница и објава

Г. ЗАКОН ЗА КРИВИЧНАТА ПОСТАПКА ОД 2010 ГОД.

1. Законитост на доказите

2. Стварна надлежност и состав на судот
3. Месна надлежност и пренесување на месната надлежност
4. Права и обврски на Јавниот обвинител
5. Истражни центри на јавното обвинителство
6. Правосудна полиција
7. Посебни права на ранливи категории жртви
8. Обвинет и бранител
9. Мерки за обезбедување присуство на лица и за непречено на кривичната постапка
10. Мерки за пронаоѓање и обезбедување на лица и предмети
11. Доказни средства
12. Цел и видови на посебни истражни мерки
13. Кривични дела за кои може да се определат посебните истражни мерки
14. Времетраење на примена на мерките
15. Предистражна постапка
16. Истражна постапка, цел на истражната постапка и наредба за спроведување истражна постапка
17. Тајност, прекинување и завршување на истражната постапка
18. Надлежност на судијата на претходна постапка
19. Дејствија на одбраната
20. Случаи кога може да се бара одржување на доказно рочиште и одржување на доказно рочиште
21. Поднесување на обвинителниот акт
22. Рочиште за оцена на обвинителниот акт и тек на рочиштето
23. Поднесување на предлог спогодба
24. Оцена на обвинителен акт и основи за одбивање на обвинителсниот акт како неоснован
25. Закажување на главна расправа и место на одржување на главна расправа
26. Одбивање на предложени докази
27. Повикување на лица на главна расправа
28. Раководење со главната расправа
29. Недоаѓање на обвинетиот на главна расправа
30. Причини за одлагање на главната расправа
31. Начин на водење на записник на главна расправа
32. Донесување на пресуда врз основа на признание на вината во текот на главната расправа
33. Доказна постапка
34. Изрекување на пресуда

35. Видови пресуди
36. Жалба по пресудата на првостепениот суд
37. Постапка по жалба
38. Жалба на пресудата на второстепен суд
39. Повторување на кривичната постапка
40. Барање за заштита на законитоста
41. Барање за вонредно преиспитување на правосилна пресуда
42. Донесување на пресуда врз основа на спогодба на јавниот обвинител и осомничениот
43. Постапка за медијација
44. Постапка за издавање на казнен налог
45. Изрекување алтернативни мерки
46. Примена на постапката спрема правни лица
47. Постапка за одземање на предмети и конфискација на имот и имотна корист прибавена со кривично дело

Д. ЗАКОН ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИТЕ

1. Управа за извршување на санкциите, надлежност, раководење и организација
2. Казнено - поправни и воспитно - поправни установи
3. Судија за извршување на санкциите
4. Извршување на казната затвор
5. Судски надзор во извршувањето на санкциите
6. Упатување на осудени лица
7. Одлагање на почетокот на извршувањето на казната затвор
8. Прекин на издржувањето на казната на осудени лица
9. Постапка за условен отпуст
10. Извршување на прекршочни санкции спрема Полнолетни сторители – глоба
11. Извршување на прекршочни санкции спрема Полнолетни сторители – забрана на управување со моторно возило
12. Извршување на прекршочни санкции спрема правни лица

Ѓ. ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА СВЕДОЦИ

1. Значење на изразите во законот (член 2)
2. Совет за заштита на сведоци
3. Услови за вклучување во Програмата
4. Спогодба за заштита на сведоци
5. Видови мерки за заштита

Е. ЗАКОН ЗА ПРАВДА ЗА ДЕЦАТА

1. Значење на поимите и изразите (член 19)
2. Мерки на помош и заштита
3. Санкции спрема деца и нивните цели
4. Видови воспитни мерки
5. Видови казни за деца над 16 годишна возраст
6. Изрекување на санкции на полнолетни лица за дејствија што со закон се предвидени како кривични дела кои ги сториле како деца
7. Постапка за примена на мерки на одвраќање – Услови за поведување на постапка
8. Спроведување на постапка за медијација
9. Судска постапка за деца - Општи одредби
10. Постапка спрема деца за стоени дејствија што со закон се предвидени како кривични дела - Поведување на постапка
11. Подготвителна постапка
12. Постапка пред советот за деца
13. Правни лекови
14. Заштита на детето како оштетен или сведок во кривичната постапка
15. Државен совет и општински совети за превенција

Ж. ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ

1. Примена на одредбите на Кривичниот законик и Законот за кривичната постапка
2. Видови прекршочни санкции за полнолетни сторители на прекршоци и услови за изрекување
3. Видови прекршочни санкции на правни лица

З. ЗАКОН ЗА ПРЕКРШОЦИТЕ ПРОТИВ ЈАВНИОТ РЕД И МИР

1. Постапка за приредување на огномет, факелијада или слични приредби

С. ЗАКОН ЗА ПОМИЛУВАЊЕ

1. Постапка за помилување

И. ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО КОНФИСКУВАН ИМОТ, ИМОТНА КОРИСТ И ОДЗЕМЕНИ ПРЕДМЕТИ ВО КРИВИЧНА И ПРЕКРШОЧНА ПОСТАПКА

1. Агенција за управување со одземен имот
2. Постапување со одземен имот
3. Постапување со ствари надвор од промет

Ј. ЗАКОН ЗА СЛЕДЕЊЕ НА КОМУНИКАЦИИТЕ

1. Услови и постапка за следење на комуникациите за откривање и гонење на сторители на кривични дела
2. Услови и постапка за следење на комуникациите заради заштита на интересите на безбедност и одбраната на земјата
3. Надзор и контрола

ПРОПИСИ:

Кривичен законик од 1996 год со сите измени и дополнувања (Службен весник на РМ” бр. 37/96, 80/99, 4/02, 43/03, 19/04 и 81/05; 7/2008; 114/09 бр.51/11, 135 /11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14)

Закон за кривична постапка од 1997 год. со сите измени и дополнувања (“Службен весник на РМ” бр. 15/97, 44/02, 74/04, 15/05, 83/2008, 67/2009, 51/2011)

Закон за кривичната постапка од 2010 год. со сите измени и дополнувања (Службен весник на РМ, бр. 100/12)

Закон за извршување на санкциите (Сл. Весник на Р. Македонија бр. 2/06 , 57/10, 170/13, 43/14)

Закон за заштита на сведоци (Сл. Весник на Р.Македонија бр. 38/05, од 26.05.2005 год.)

Закон за правда за децата (Сл. Весник на Република Македонија бр.148/2013)

Закон за прекршоците (Сл. Весник на Р. Македонија бр.62/06 од 22.05.2006 год., бр.51 од 13.04.2011 год.)

Закон за прекршоците против јавниот ред и мир (Сл. Весник на Р. Македонија бр.66 од 31.05.2007 год.)

Закон за помилување (Сл. весник на Р Македонија” бр.20/93)

Закон за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка (“Службен весник на РМ” бр. 98/08, 145/10, 104/13, 187/13, 43/14).

Закон за следење на комуникациите (Службен весник на РМ бр.4/2009, 116/2012)

III. ГРАЃАНСКО, МАТЕРИЈАЛНО И ПРОЦЕСНО ПРАВО

A. ГРАЃАНСКО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО

I. ОПШТИ ПОИМИ

1. Предмет и извори на граѓанското право.
2. Поделба на граѓанското право.
3. Вршење и заштита на правото.

II. СТВАРНО ПРАВО

1. Поим, предмет и видови на стварни права.
2. Основни начела на стварните права.
3. Поим на ствари и поделба на ствари.
4. Право на сопственост – носители и предмет на правото на сопственост.
5. Сосопственост и заедничка сопственост.
6. Стекнување имот во брачна и вонбрачна зедница.
7. Заедничка сопственост во наследничка заедница.
8. Заедничка сопственост во семејна заедница.
9. Етажна сопственост – поим и содржина.
10. Стекнување на право на сопственост – правни основи.
11. Стекнување на право на сопственост со: создавање на нова ствар, мешање или спојување и градење.
12. Стекнување на право на сопственост со: одржувачка, окупација и од несопственик.
13. Стекнување на право на сопственост со правна работа (на подвижни ствари и недвижност).
14. Стекнување на право на сопственост со наследување.
15. Стекнување право на сопственост со одлука на државен орган.
16. Заштита на правото на сопственост (видови на тужби).
17. Престанок на правото на сопственост.
18. Владение - поим, содржина, видови и заштита.
19. Право на стравна службеност - поим, стекнување, содржина и престанок.
20. Право на лична службеност - поим и видови.
21. Заштита на правото на службеност.

22. Право на залог - хипотека.
23. Право на залог - залог на подвижни предмети и права.
24. Експропријација - поим, постапка и определување на надоместок.
25. Денационализација - начинот, условите и постапката за враќање во сопственост на имот.
26. Правен режим на градежно земјиште.
27. Правен режим на земјоделско земјиште.
28. Правниот режим на добрата од општ интерес - концесија.
29. Наоѓање на скриено богатство и изгубени ствари.
30. Катастар.

III. НАСЛЕДНО ПРАВО

1. Законски наследници - наследни редови.
2. Наследни права на посвоениците и лица што живеат во трајна заедница.
3. Наследни права на брачниот другар и родителите.
4. Нужни наследници и нужен дел на оставината.
5. Имот што се издвојува од оставината.
6. Намалување на располагање со тестамент и враќање на подароците поради повреда на нужниот дел.
7. Исклучување на нужните наследници од наследство и лишување од нужниот дел во корист на потомците.
8. Засметување на подароците и легатите во наследен дел.
9. Наследување врз основа на тестамент - услови за полноважност на тестамент.
10. Форми и содржина на тестаментот.
11. Извршување на тестаментот и отповикување на тестаментот.
12. Отварање на наследство.
13. Здобивање со оставина и откажување од наследство.
14. Одговорност на наследникот за долговите на оставителот.

IV. СЕМЕЈНО ПРАВО

1. Брак, поим, услови и постапка за склучување и полноважност на бракот.
2. Права и должности на брачните другари.

3. Престанок на бракот - поништување и развод на брак.
4. Постапка во брачни спорови.
5. Родителско право - поим и содржина.
6. Права и должности на родителите и децата.
7. Засновање на односи помеѓу родители и деца.
8. Постапка во споровите за оспорување и утврдување на татковство и мајчинство.
9. Вршење и надзор над вршењето на родителските права.
10. Заштита од семејно насилство и постапка за изречување на временна мерка.
11. Посвојување – поим, видови, услови за посвојување, засновање, права и должности и престанок на посвојувањето.
12. Старателство и старател.
13. Старател за посебни случаи.
14. Издржување на брачен другар, децата, родителите и други роднини и определување на издршка.

IV. ОБЛИГАЦИОНО ПРАВО

1. Основни начела на облигационото право.
2. Поим и видови на договор.
3. Склучување на договорот и согласност за волјите.
4. Предмет и основа на договорот.
5. Способност на субјектите за склучување на договор.
6. Мани на волјата - закана, суштествена заблуда, недоразбирање и измама.
7. Форма на договорот.
8. Услов и рок.
9. Капар и пишманлак.
10. Привиден договор (лихварски договор, фиктивен договор и симулиран договор).
11. Застапување - Полномошно.
12. Толкување на договор.
13. Ништовни договори.
14. Рушливи договори.
15. Одговорност за материјалните недостатоци на исполнувањето.
16. Одговорност за правните недостатоци на исполнувањето.
17. Приговор за неисполнување на договор.
18. Раскинување на договор поради неисполнување.
19. Раскинување или измена на договор поради променети околности .

20. Невозможност за исполнување на договорот.
21. Прекумерно оштетување.
22. Отстапување на договор.
23. Општи дејства на договорот.
24. Договор во корист на трето лице.
25. Причинување на штета - општи начела (основи на одговорноста, поим на штета, барање да се отстрани опасноста од штета, барање да се престане со повреда на право на личноста).
26. Одговорност за штета по основ на вина.
27. Одговорност за штета од опасен предмет или опасна дејност.
28. Одговорност за штета причинета од душевно болни и заостанати во умствениот развој.
29. Одговорност на родители за причинета штета на друг од нивно дете.
30. Одговорност на работодавецот спрема трето лице.
31. Одговорност на правно лице за штета причинета од негов орган на трети лица.
32. Посебни случаи на одговорноста.
33. Надомест на материјална штета - вид, форма и обем.
34. Надомест на материјална штета во случај на смрт, телесна повреда, оштетување на здравје, повреда на честа и ширење на невистинити работи.
35. Надомест на нематеријална штета.
36. Одговорност на повеќе лица за иста штета.
37. Стекнување без основа.
38. Работодоводство без налог.
39. Хартии од вредност - поим, битни состојци, видови, настанување на обврската.
40. Дејства на обврските - општи правила.
41. Договорна казна.
42. Казнена камата.
43. Побивање на должниковите правни дејствија.
44. Право на задржување.
45. Престанување на обврските.
46. Престанување на обврските со исполнување.
47. Задоцнување на доверителот и на должникот.
48. Пребивање (компензација)
49. Новација.
50. Отпуштање на долг, конфузија, неможност на исполнување, протек на време, отказ, смрт.
51. Застареност.

52. Парични обврски - монетарен номинализам, валута на обврската, индексна клаузула, лизгава скала, плаќање пред рокот.
53. Договорна камата.
54. Обврски со повеќе предмети - алтернативни и факултативни обврски.
55. Обврски со повеќе лица - солидарни обврски, деливи и неделиви.
56. Отстапување на побарувањето со договор (цесија).
57. Промена на должникот - преземање на долг, пристапување кон долг, преземање на исполнување.
58. Средство за осигурување на обврските - гаранција (емство).
59. Договор за продажба.
60. Право на првенствено купување - законско и договорно.
61. Продавен налог.
62. Договор за размена.
63. Договор за заем.
64. Договор за дар.
65. Договор за закуп.
66. Договор за послуга.
67. Договор за дело.
68. Договор за градење.
69. Договор за ортаклук (договор за заедница).
70. Договор за превоз.
71. Договор за лиценца.
72. Договор за депозит.
73. Договор за доживотна издршка.
74. Договор за отстапување на имот за време на живот.
75. Договор за осигурување.
76. Договор за паричен депозит.
77. Штеден влог.
78. Договор за порамнување.

Б. ПАРНИЧНО ПРАВО

I. ПАРНИЧНА ПОСТАПКА

1. Основни начела на парничната постапка.
2. Надлежност и состав на судот.
3. Месна и стварна надлежност.
4. Изземање.

5. Странки и нивни законски застапници.
6. Полномошници.
7. Јазикот во постапка.
8. Рокови и рочишта.
9. Поднесоци.
10. Браќање во поранешна состојба.
11. Записници.
12. Донесување на одлука.
13. Доставување на писмена и разгледување на списи.
14. Трошоци во постапката.
15. Тужба - поим, содржина, противтужба, видови на тужби, преиначување, повлекување, остоење на парница.
16. Сопарничари.
17. Учество на трети лица во парницата (Замешувач, Именување на претходник, Известување на трето лице за парницата).
18. Прекин на постапката.
19. Докази и изведување на докази.
20. Обезбедување на докази.
21. Претходно испитување на тужба.
22. Подготвување на главна расправа.
23. Главна расправа.
24. Судско порамнување.
25. Пресуда - поим, содржина, видови на пресуди.
26. Редовен правен лек - жалба (право на жалба, содржина, причини, постапка, одлука).
27. Решение.
28. Жалба против решение.
29. Ревизија - услови, причини, одлуки по ревизија.
30. Повторување на постапка.
31. Постапка во спорови од работните односи.
32. Постапка во спорови поради смеќавање на владение.
33. Издавање платен налог.
34. Постапка во спорови од мала вредност.
35. Постапка во стопански спорови.

36. Постапка во спорови за доверување на деца на чување и воспитување.
37. Постапка во споровите за издржување.

II. ВОНПАРНИЧНА ПОСТАПКА

1. Основни начела на вонпарничната постапка.
2. Постапка за одземање на деловна способност и прогласување на лице за деловно способно.
3. Постапка за задржување во јавна здравствена установа за лекување на душевни болести.
4. Постапка за прогласување на исчезнато лице за умрено и докажување на смртта.
5. Постапка за давање дозвола за склучување на брак.
6. Постапка за лишување од вршење на родителски права.
7. Постапка за продолжување на родителските права и должности по полнолетството.
8. Постапка за расправање на оставина.
9. Нотари како повереници на судот.
10. Постапка за уредување на начинот на управување и користење на заеднички предмети.
11. Уредување на односите меѓу етажните сопственици.
12. Делба на заеднички предмети или имот.
13. Уредување на меѓи.
14. Постапка за определување на надоместок за експроприрана недвижност.
15. Постапка за составување и потврдување на исправи - составување судски тестамент.
16. Поништување и чување на исправи.
17. Судски депозит.

III. ИЗВРШНА ПОСТАПКА

1. Основа за извршување и започнување на извршувањето.
2. Извршна исправа.
3. Извршност на одлука.
4. Подобност на извршна исправа за извршување.
5. Средства и предмет на извршување.
6. Барање за извршување и повлекување на барањето за извршување.
7. Спроведување на извршување.

8. Приговор против неправилности при извршување.
9. Противизвршување.
10. Одлагање и запирање на извршувањето.
11. Извршување заради наплата на парично побарување, изземање и ограничување на извршувањето
12. Извршување врз побарување по сметка кај банка.
13. Извршување врз побарување да се предадат или испорачаат подвижни предмети или да се предаде недвижност.
14. Извршување врз недвижност.
15. Извршување врз имотот на правни лица заради наплата на парично побарување.
16. Извршување заради остварување на непарично побарување – предавање и испорака на подвижни предмети.
17. Испразнување и предавање на недвижности.
18. Извршување на обврска на дејствие, трпење или несторување.
19. Извршување за враќање на работник на работа.
20. Извршување со запишување на права во јавна книга.
21. Постапка за обезбедување - заложно право врз недвижности
22. Постапка за обезбедување - претходни мерки.
23. Постапка за обезбедување привремени мерки.

В. ПРОПИСИ

- Устав на Република Македонија („Службен весник на РМ“, бр.52/91, 1/92, 31/98 и 91/01)
- Уставен закон за спроведување на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ, бр.52/91 и 4/92)

- Закон за облигационите односи („Службен весник на РМ“, бр.18/2001, 4/02, 59/02, 67/02 и 5/03, 84/08, 81/09, 161/09)
- Закон за сопственост и други стварни права („Службен весник на РМ“, бр.18/2001, 92/08, 139/09, 35/10)
- Закон за трговските друштва („Службен весник на РМ“, бр.28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 41/14)
- Закон за наследување („Службен весник на РМ“, бр.47/96,)
- Закон за семејство („Службен весник на РМ“, бр.80/92 и 9/96, 38/04, 33/06, 84/08, 67/10, 156/10, 39/12, 44/12, 38/14, 115/14)
- Закон за експропријација („Службен весник на РМ“, бр.95/12, 131/12, 3/13, 24/13, 27/14)

- Закон за шумите („Службен весник на РМ“, бр.64/09, 24/11, 53/11, 25/13, 79/13, 147/13, 43/14)
- Закон за ловство („Службен весник на РМ“, бр.26/09, 82/09, 136/11, 1/12, 69/13, 164/13, 187/13)
- Закон за премер, катстар и запишување на правата на недвижностите („Службен весник на СРМ“, бр.27/88 и 17/91, 55/13, 41/14, 115/14)
- Закон за стопанисување со станбениот и деловниот простор на Република Македонија („Службен весник на РМ“, бр.2/94)
- Закон за градежното земјиште („Службен весник на РМ“, бр.53/01 и 59/02)
- Закон за договорен залог („Службен весник на РМ“, бр.5/03, 4/05, 87/07, 51/11, 74/12, 115/12)
- Закон за јавното обвинителство („Службен весник на РМ“, бр.150/07, 111/08)
- Закон за судовите („Службен весник на РМ“, бр.58/06, 35/08, 150/10)
- Закон за адвокатурата („Службен весник на РМ“, бр.59/02, 60/06, 29/07, 106/08, 135/11)
- Закон за осигурување на имоти и лица („Службен весник на РМ“, бр.35/01)
- Закон за домување („Службен весник на РМ“, бр.21/98 и 48/00)
- Закон за хартии од вредност (Службен весник на РМ број 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 13/13, 188/13, 43/14)
- Закон за авторското право и сродни права (Службен весник на РМ број 115/10 51/11 и 147/13)
- Закон за шумите („Службен весник на РМ“, бр.47/97)
- Закон за висината на стапката на затезната камата („Службен весник на РМ“, бр.69/92 и 70/93)
- Закон за земјоделско земјиште („Службен весник на РМ“, бр.25/98)
- Закон за водите („Службен весник на РМ“, бр.4/98)
- Закон за здруженија на граѓани и фондации („Службен весник на РМ“, бр.31/98)
- Закон за парнична постапка („Службен весник на РМ“, бр.07/11)
- Закон за извршување („Службен весник на РМ“, бр.35/05, 50/06, 129/06, 8/08, 83/09, 50/10, 53/1083/10, 88/10, 171/10, 148/11, 187/13)
- Закон за вонпроцесната постапка („Службен весник на РМ“, бр.9/08)
- Закон за денационализација („Службен весник на РМ“, бр.20/98, 31/2000 и 42/03, 44/07, 72/10, 171/10, 55/13)
- Закон за концесија („Службен весник на РМ“, бр.42/93 и 40/99)
- „Европска конвенција за човекови права и имотните права“ (член 1 од Протоколот бр.1)

IV ТРГОВСКО ПРАВО

А. Трговски Друштва

1. Трговец (поим и видови)
2. Трговец – поединец (поим, упис, фирма и престанување)
3. Трговски друштва (поим, форми и основање)
4. Белези на трговските друштва (фирма и седиште)
5. Предмет на работење на трговско друштво
6. Застапување на трговско друштво
7. Прокура (поим, видови и упис)
8. Трговски полномошник и трговски патник
9. Трговски регистар (поим, начин на водење и постапка за упис)
10. Субјекти што се запишуваат во трговскиот регистар
11. Јавно трговско друштво (поим, основање, правни основи меѓу содружниците, со трети лица и престанување на јавното друштво и содружништвото)
12. Командитно друштво (поим, основање, упис, правни односи меѓу содружниците, правни односи на друштвото со трети лица и престанување)
13. Друштво со ограничена одговорност (поим, основање и упис во трговскиот регистар)
14. Права и должности на содружниците во ДОО
15. Престанување на содружничкиот однос во ДОО
16. Акти, документи и информирање на содружниците во ДОО
17. Управување и раководење со ДОО (органи на друштвото)
18. Престанување на ДОО (основи)
19. Акционерско друштво (поим, фирма и број на акционери)
20. Акции и други хартии од вредност на АД (издавање, пренос и евиденција)
21. Основање и упис на АД
22. Содржина и измени на статутот на АД
23. Акти, документи и информирање на акционерите на АД
24. Правни односи меѓу друштвото и акционерите
25. Органи на АД (систем на управување)
26. Собрание на АД (надлежност, годишно собрание, свикување и одржување на собрание)
27. Ништовност и побивање на одлуката на собранието на АД
28. Зголемување и намалување на основната главнина (начин на

- зголемување и намалување)
29. Престанување на АД (основи и упис на одлуката за престанување)
  30. Командитно друштво со акции (поим)
  31. Трговски книги, годишна сметка и финансиски извештаи)
  32. Распоредување на добивката
  33. Распределба на дивидендата
  34. Преобразба на друштвото од една во друга форма на друштвото (поим и постапка)
  35. Присоединување, спојување и поделба на друштвата
  36. Ликвидација на друштвото
  37. Стопанска интересна заедница
  38. Управување и застапување на стопанската интересна заедница
  39. Странско трговско друштво (поим)
  40. Странски трговец поединец

Б. Стечај

1. Цели на стечајна постапка и лица над чиј имот се спроведува стечајна постапка
2. Услови за отворање на стечајна постапка и начела на стечајната постапка
3. Стечаен судија (овластувања)
4. Стечаен управник (именување, овластување и разрешување)
5. Одбор на доверители (основање и разрешување)
6. Собрание на доверители (свикување, седници и одлучување)
7. Поведување стечајна постапка
8. Претходна постапка (поведување на претходна постапка)
9. Отворање на стечајна постапка (рочиште за изјаснување по предлогот за отворање на стечајна постапка)
10. Одлучување по пријава (предлог) за отворање стечајна постапка
11. Решение за отворање стечајна постапка
12. Случаи во кои отворената стечајна постапка не се спроведува
13. Стечајна маса
14. Утврдување на побарувањата (пријавување)
15. Произнесување по пријавени побарување
16. Поведување постапка пред суд за утврдување на оспорено побарување
17. Стечајни доверители
18. Излучни доверители

19. Развлични доверители
20. Доверители на стечајната маса
21. Правни последици од отворањето на стечајната постапка
22. Исполнување на правните работи (право на стечајниот управник на избор)
23. Побивање на правните дејства на стечајниот должник (општо)
24. Намирување на стечајни доверители
25. План за распределба
26. План за авансна распределба
27. Конечна распределба на средствата
28. Заклучување на стечајната постапка
29. Запирање на стечајната постапка
30. Намирување на доверителите на стечајната маса
31. План за реорганизација (сочинување, поднесување, содржина)
32. Прифаќање и одобрување на планот за реорганизација
33. Стечајна постапка врз имот на умрено лице – трговец
34. Стечајна постапка врз заеднички имот на брачни другари
35. Меѓународен стечај
36. Меѓународна надлежност на суд на Република Македонија за спроведување на стечајна постапка
37. Претпоставки и постапка за признавање странска одлука за отворање на стечајна постапка(примена на општи правила)

В. Договори, хартии од вредност

1. Склучување на договори меѓу присутни лица и отсутни лица
2. Договорна казна
3. Казнена камата
4. Договорна камата
5. Договор за продажба (поим, предмет и цена)
6. Обврски на продавачот и купувачот
7. Одговорност на продавачот за материјалните недостатоци - воопшто
8. Договор за градење (поим)
9. Одговорност за недостатоците кај договорот за дело
10. Одговорност на изведувачот, проектантот и лицето кое вршело надзор за солидноста на градеж или земјиштето
11. Договор за превоз на предмети
12. Товарен лист
13. Однос на испраќачот и превозникот

14. Однос на превозникот и примачот
15. Одговорност на превозникот за загубување, оштетување и задоцнување на пратка
16. Договор за складирање (поим)
17. Складишница (Состојки и содржина)
18. Договор за комисион
19. Договор за експедирање (шпедиција)
20. Договор за организирање на патување (поим)
21. Договор за ангажирање на угостителски капацитети (договор за алтоман – поим)
22. Договор за осигурување (поим)
23. Обврски на осигурувачот и осигуреникот
24. Осигурување на имот
25. Осигурување на лица
26. Упатување (асигнација – поим)
27. Договор за кредит (поим, форма, содржина)
28. Акредитиви
29. Банкарска гаранција (поим)
30. Хартии од вредност (поим, видови и издавање)
31. Номинална вредност и валута во која се издаваат хартиите од вредност
32. Регистрирање на хартии од вредност
33. Дозволени нетрговски преноси на хартии од вредност
34. Тргување со хартии од вредност (секундарно)

Г. Индустриска сопственост

1. Права од индустриска сопственост и субјекти на правата од индустриска сопственост
2. Државен завод за индустриска сопственост (раководење и надлежност)
3. Постапка за стекнување, остварување, одржување и заштита на правата од индустриска сопственост
4. Патент (предмет на заштита и субјект на правото на патент)
5. Постапка за признавање на патент, содржина на пријавата и одлука за признавање
6. Индустриски дизајн (предмет и заштита)
7. Постапка за стекнување на право на индустриски дизајн
8. Трговска марка (предмет и заштита)
9. Постапка за признавање на трговска марка, содржина на

- пријавата и стекнување на право
10. Географски назив (предмет на заштита)
  11. Постапка на заштита на географски назив, содржина на пријавата и одлука на заштита
  12. Прометливост на правата од индустриска сопственост (договор за пренос)
  13. Застапување во постапката за заштита на правата од индустриска сопственост
  14. Судска заштита на повредените права од индустриска сопственост (лице овластено за заштита, содржина на тужбеното барање и рок за поднесување на тужба)

Д. Финансиско работење

Платен промет

1. Носители на платниот промет (субјекти) и учесници во платниот промет
2. Вршење на работите на платниот промет
3. Платни инструменти
4. Извршување на решенија за присилна наплата
5. Електронски пари (издавач)

Девизно работење

1. Дефиниции и поими од девизното работење
2. Трансакции и трансфери (меѓу резиденти и нерезиденти)
3. Тековни и капитални трансакции
4. Депозитни работи
5. Плаќања и трансфери
6. Пазар на странски платежни средства
7. Известувања

Задолжница

1. Задолжница (поим) и задолжителни податоци кои треба да ги содржи
2. Улога на нотарот во постапката за издавање на задолжницата
3. Постапка за наплата на обврски по датум на достасување
4. Постапка при повлекување на задолжницата и откажување од права од задолжницата

Централен регистар

1. Основање и организација
2. Делокруг на работа (внесување и чување на податоци)
3. Односи на централниот регистар и другите регистри и нивните корисници

ПРОПИСИ:

- Закон за трговските друштва (Службен весник на РМ број 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 41/14)
- Закон за стечај (Службен весник на РМ број 34/06, 126/06, 84/07, 79/13, 164/3, 47/11, 79/11 и 29/14)
- Закон за облигациони односи (Службен весник на РМ број 18/01, 4/02, 45/03, 84/08, 81/09, 161/09)
- Закон за хартии од вредност (Службен весник на РМ број 95/05, 25/07, 7/08, 57/10, 13/13, 188/13, 43/14)
- Закон за индустриска сопственост (Службен весник на РМ број 21/09, 24/11, 12/14, 41/14)
- Закон за платен промет (Службен весник на РМ број 113/07, 22/08, 159/08, 133/09, 145/10, 35/11, 11/12, 59/12, 166/12, 170/13)
- Закон за девизно работење (Службен весник на РМ број 34/01, 49/01, 103/01, 54/02, 24/11, 135/11, 188/13)
- Закон за Централен Регистар (Службен весник на РМ број 50/01, 49/03, 109/05, 88/08, 35/11, 43/14)
- Закон за задолжница (Службен весник на РМ број 59/12)
- Закон за авторското право и сродни права (Службен весник на РМ број 115/10, 51/11 и 147/13)
- Закон за заклучување на стечајни постапки отворени согласно со Законот за присилно порамнување стечај и ликвидација и Законот за стечај (Службен весник на РМ број 12/14)

V. ТРУДОВО ПРАВО

A. ЗАКОН ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ

1. Цел, примена, дефиниции на Законот за работни односи
2. Забрана на дискриминација, видови дискриминација, исклучоци
3. Вознемирување и полово вознемирување, мобинг, товар на докажување во случај на работен спор
4. Договор за вработување, Форма, страни и услови на договорот за вработување
5. Права и обврски на страните при склучување на договор за вработување
6. Способност за склучување договор со младо лице под 18 години возраст
7. Обврски на работникот
8. Договор за вработување на деловни лица (менаџерски договор)
9. Конкурентска забрана, конкурентска клаузула, надоместок и престанок
10. Права и обврски на работодавачот
11. Содржина на договорот за вработување на определено време, сезонска работа со скратено работно време со повеќе работодавачи
12. Договор за вработување за вршење на работа од дома, куќни помошници
13. Приправнички стаж, волонтерски стаж и пробна работа
14. Начин на престанување на важноста на договорот за вработување
15. Откажување на договорот за вработување (начини и форма)
16. Откажување на договорот за вработување (причини)
17. Откажување на договорот за вработување поради кршење на работниот ред, дисциплина или работните обврски со или без отказан рок
18. Информирање и консултирање при колективни отпуштања од деловни причини
19. Престанок на договорот за вработување врз основа на судска одлука
20. Начини на престанување на важноста на договорот за вработување, враќање на документи и издавање на потврда
21. Престанување на важноста на договорот за вработување на определено работно време, поради смрт на работникот, односно

- работодавачот (физичко лице), поради поведување на постапка за престанок на работодавачот
22. Права и обврски на страните за време на отказниот рок и испратнина
  23. Отказ од страна на работодавачот и од страна на работникот
  24. Основани причини за отказ
  25. Неосновани причини за отказ
  26. Распоредување на работник и Престанок на работен однос поради не прифаќање на нов променет договор за работа
  27. Плаќање на работа (основна плата, надоместок, место и начин на плаќање)
  28. Работно време (полно работно време, прекувремена работа, забрана на вршење работа подолго од полното работно време)
  29. Дополнително работење, скратено работно време во посебни случаи и во посебни услови
  30. Распоредување на работно време, прераспределба, работа во смени и пресметување на работно време
  31. Нокна работа, Пауза и одмори
  32. Годишен одмор-определување, стекнување и начин на користење
  33. Надомест на штета-одговорност, паушално обештетување
  34. Отсуство од работа и Посебна заштита на работниците за време на бременост, породување и родителство
  35. Заштита на работниците кои сеуште не наполниле 18 години возраст и Работа на деца помлади од 15 години , ученици и студенти

  36. Заштита на инвалиди со право на професионална рехабилитација и посебна заштита на повозрасни работници
  37. Остранување на правата на работодавачот и судска заштита
  38. Мирно решавање на индивидуалните и колективните работни спорови
  39. Синдикати и здруженија на работодавачи – асоцијации на работници и работодавачи, статут на синдикатите и здруженијата на работодавачите
  40. Правна, способност на синдикатите, односно здруженијата на работодавачите-регистар и постапка за упис во регистарот
  41. Судска заштита на членовите на синдикатот и на правото на здружување, синдикален представник, нивна заштита
  42. Колективни договори, видови, примена, учесници

43. Репрезентативност на синдикатот и здруженија на работодавачи – услови за определување
44. Орган надлежен за утврдување на репрезентативноста, постапка по барање за утврдување на репрезентативноста
45. Склучување на општ колективен договор, страни, времетраење, престанок
46. Регистрација на колективните договори и судска заштита на правата од колективен договор
47. Штрајк-права и обврски и последици од организирањето и учеството во штрајкот
48. Судска забрана на незаконски штрајк, надомест на штета и незаконско исклучување од работа
49. Економско-социјален совет-овластување, состав
50. Вршење на работи во странство
51. Работа на деца помлади од 15 години , ученици и студенти
52. Инспекции и надзор во областа на работните односи

Б. ЗАКОН ЗА ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ

1. Поим за државни службеници, групи и звања
2. Агенција за администрација – статус, надлежности и организациона поставеност
3. Вработување во државната служба – постапка и услови
4. Мобилност во државната служба
5. Права и должности на државните службеници
6. Дисциплинска одговорност на државните службеници
7. Материјална одговорност на државните службеници
8. Оценување на државните службеници
9. Престанок на вработувањето на државните службеници
10. Заштита на правата на државните службеници
11. Регистар на државните службеници
12. Надзор на спроведување на законот на државните службеници

В. ЗАКОН ЗА ОСИГУРУВАЊЕ И ВРАБОТУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

1. Основни задачи на размена на трудот согласно законот за осигурување и вработување во случај на невработеност

2. Обука, преквалификација или доквалификација
3. Советување на работодавците за вработување на невработените лица со поволни услови
4. Посредување за вработување
5. Права на осигурување во случај на невработеност

Г.ЗАКОН ЗА АГЕНЦИИТЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ ВРАБОТУВАЊА

1. Поим, цел и услови за основање на Агенција за привремени вработувања
2. Отстапување на работници за вршење на привремени работи

Д. ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И РАБОТА НА СТРАНЦИ

1. Утврдување на квоти на работни дозволи за странци
2. Постапка за издавање на работна дозвола врз основа на барање на странец
3. Постапка за издавање на работна дозвола врз основа на барање на работодавач и корисник на услуги
4. Лична работна дозвола, Дозвола за вработување и дозвола за работа на странец
5. Сезонска работа на странци, Работа од страна на странски претставници на компании.
6. Регистрација на почетокот и завршувањето на работата која ја извршуваат странци

Ѓ. ЗАКОН ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Задолжително здравствено осигурување и осигурени лица
2. Право на здравствени услуги
3. Права на парични надоместоци
4. Лекување во странство
5. Право на надоместок на плата за време на привремена спреченост за работа поради болест, повреда (услови, основица, висина и исплата на надоместок на плата)
6. Постапка за остварување на правата од задолжителното здравствено осигурување
7. Доброволно здравствено осигурување

Е. ЗАКОН ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

1. Поим, права и начела од законот за здравствена заштита
2. Услови за вршење на здравствена дејност на пациенти кои здравствените услуги ги плаќаат со лични средства
3. Здравствена заштита во вонредни услови кризни состојби и во услови на штрајк

Ж. ЗАКОН ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Поим и права од закон за пензиско и инвалидско осигурување
2. Право на старосна пензија- поим, пензиска основа
3. Права врз основа на инвалидност, повреда при работа, професионална болест, инвалид на трудот
4. Права врз основа на работна способност
5. Право на инвалидска пензија , поим, услови
6. Право на семејна пензија
7. Право на паричен надоместок за телесно оштетување

З. ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА ИНВАЛИДНИ ЛИЦА

1. Поим, цел, дефиниции и мерки за подобрување на условите за вработување и работење на инвалидно лице

С.ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

1. Закон за безбедност и здравје при работа – цел, примена, дефиниции
2. Општи обврски на работодавачот согласно законот за безбедност и здравје при работа
3. Права и обврски на вработените согласно законот за безбедност и здравје при работа
4. Совет за безбедност и здравје при работа
5. Прекршочна постапка – орган, прекршочна комисија согласно законот за безбедност и здравје при работа

И. ЗАКОН ЗА СУДСКА СЛУЖБА

1. Вработување на судските службеници
2. Права и должности на судската служба
3. Дисциплинска одговорност на судските службеници
4. Материјална одговорност на судските службеници
5. Престанок на вработувањето на судските службеници
6. Заштита на правата на судските службеници
7. Судска полиција

Ј. ЗАКОН ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

1. Поим и корисници на социјална заштита
2. Забрана за директна, индиректна дискриминација согласно законот за социјална заштита
3. Социјална превенција
4. Вонинституционална заштита
5. Институционална заштита
6. Социјална парична помош
7. Постојана парична помош
8. Парична помош на лице кое до 18 години возраст имало статус на дете без родители и родителска грижа
9. Право на парична помош на мајка која родила четврто дете
10. Паричен надоместок за помош и нега на друго лице
11. Еднократна парична помош и помош во натура
12. Надоместок на плата за скратено работно време поради нега на дете со телесни или ментални пречки во развојот
13. Парична помош за социјално домување
14. Здравствена заштита
15. Постапка за социјална заштита
16. Постапки што се водат во Центарот за социјална работа согласно со други прописи

К. ЗАКОН ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ СПОРОВИ

1. Поим и основни начела според Законот за мирно решавање на работните спорови
2. Постапка за мирно решавање на работните спорови
3. Колективен спор според Законот за мирно решавање на работните спорови

4. Индивидуален спор според Законот за мирно решавање на работните спорови
5. Избор на помирувачи и арбитри
6. Изземање на помирувач односно арбитер

ПРОПИСИ:

-ЗАКОН ЗА РАБОТНИ ОДНОСИ (Службен Весник на Република Македонија бр.52/2012, 13/13, 25/13, 170/13, 187/13, 113/14)

- ЗАКОН ЗА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ (Службен Весник на Република Македонија бр.76/10, 6/12, 24/12, 36/11, 59/00, 112/00, 34/09, 103/01, 43/02, 98/02, 17/03, 40/03, 85/03, 17/04, 69/04, 89/05, 61/06, 36/07, 161/08, 06/09, 114/09, 35/10 и 167/10, 36/11, 6/12, 24/12, 15/13, 82/13, 106/13)

- ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ / Службен Весник на Република Македонија бр.37/97, 25/00, 101/00, 50/01, 25/03, 37/04, 4/05, 50/06, 29/07, 102/08, 161/08, 50/10, 88/10, 51/11, 11/12 и 80/12, 114/12, 44/14, 113/14).

-ЗАКОН ЗА АГЕНЦИИТЕ ЗА ПРИВРЕМЕНИ ВРАБОТУВАЊА Службен Весник на Република Македонија бр.49/06, 102/08, 145/10, 136/11, 13/13, 38/14)

- ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И РАБОТА НА СТРАНЦИ / Службен Весник на Република Македонија бр.70/07 , 5/09, 35/10, 148/11, 84/12, 148/13, 38/14)

-ЗАКОН ЗА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ / Службен Весник на Република Македонија бр.65/12, 16/13, 91/13, 187/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14)

- ЗАКОН ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА / Службен Весник на Република Македонија бр.43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 43/14)

- ЗАКОН ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ / Службен Весник на Република Македонија бр.98/12, 166/12, 15/13, 170/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14)

-ЗАКОН ЗА ВРАБОТУВАЊЕ НА ИНВАЛИДНИ ЛИЦА / Службен Весник на Република Македонија бр.87/05, 113/05, 29/07, 99/09, 136/11)

-ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА / Службен Весник на Република Македонија бр.92/07, 136/11, 23/11, 25/13, 137/13, 164/13)

-ЗАКОН ЗА СУДСКА СЛУЖБА/ Службен Весник на Република Македонија бр. 98/08, 161/08, 6/09, 150/10)

-ЗАКОН ЗА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА / Службен Весник на Република Македонија бр.79/09, 36/11, 51/11, 166/12, 15/13, 79/13, 164/13, 187/13, 38/14, 44/14, 116/14)

- ЗАКОН ЗА МИРНО РЕШАВАЊЕ НА РАБОТНИТЕ СПОРОВИ / Службен
Весник на Република Македонија бр.87/07, 27/14)

Дополнителна литература од 1000 преведени книги од областа на
правото која треба да бидат вградена при изготвување на прашањата.

1. Меѓународно казнено право, Андре Хуе Рене Коерин-Жулен, Ars Lamina, 2013
2. Меѓународните односи и Европската Унија, Кристофер Хил Мајкл Смит, Ars Lamina, 2013
3. Големите одлуки на Европскиот суд за човековите права, Фредерик Сидр, Жан-Пјер Маргено, Жоел Адрианцимбазовина, Аделин Гутноар, Мишел Левине, Ars Lamina, 2013
4. Ракописи од областа на меѓународното право, Проспер Вејл, Ars Lamina, 2013
5. Уставно право, Доминик Турпен, Ars Lamina, 2012
6. Кривично право Посебен дел 2, Јоханес Веселс Томас Хиленкамп, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2013
7. Казнено-процесно право (основен курс), Клаус Фолк, Ars Lamina, 2013
8. Европското и меѓународното право за правата на човекот, Фредерик Судре, Ars Lamina, 2012
9. Основи на лиценцирање интелектуална сопственост, Александар И. Полторак Пол Џ. Лернер, Ars Lamina, 2012
10. Административно право, Жан Валин, Ars Lamina, 2012
11. Кривичен законик на Германија, Ад вербум, 2011
12. Европско компаративно право за трговски друштва, Мадс Анденас Френк Вулдриц, Ад вербум, 2011
13. Право на институциите на Европската унија, Жак Пертек, Ars Lamina, 2011
14. Фузирање меѓу меѓународното јавно и приватно право, Алекс Милс, Ars Lamina, 2011
15. Принципи на меѓународното инвестициско право, Рудолф Долцер Кристоф Шројер, Ars Lamina, 2011
16. Право на административни договори, Кристоф Гуетје, Ars Lamina, 2011
17. Облигационо право 2-граѓанска одговорност и квази-договори, Муриел Фабр – Мањан, Ars Lamina, 2011
18. Облигационо право 1 - Договорот и едностраната обврска, Муриел Фабр – Мањан, Ars Lamina, 2011

19. Принципи на меѓународното право, Шон. Д. Марфи, Ars Lamina, 2011
  20. Меѓународно приватно право - втор том посебен дел, Доминик Буро Хорациа Муир Ват, Ars Lamina, 2011
  21. Меѓународно приватно право - прв том општ дел, Доминик Буро Хорациа Муир Ват, Ars Lamina, 2011
  22. Меѓународно право за инвестициски побарувања, Закари Даглас, Ars Lamina, 2011
  23. Заложно право, Ивс Пико, Ars Lamina, 2011
  24. Даночно право, Жан Жак Бјенвену Тјери Ламбер, Ars Lamina, 2011
  25. Трудово право, Ален Супиот, Ars Lamina, 2010
  26. Право на трговски друштва 2008-2009, Дерек Френч, ТАБЕРНАКУЛ, 2010
  27. Политиката на меѓународното право, Кристијан Реус-Смит, НАМПРЕС, 2009
  28. Казнено процесно право - Основи на правото, Фридрих-Кристијан Шредер, Ars Lamina, 2010
  29. Историја на француското приватно право од 1804, Жан-Луј Халперен, Ars Lamina, 2010
  30. Европа и правото, Стиг Стромхолм, Ars Lamina, 2010
  31. Границите на меѓународното право, Џек Л. Голдсмит Ерик А. Поснер, Ars Lamina, 2010
  32. Административното право на земјите од Европа, Мајкл Фромонт, Ars Lamina, 2010
  33. Воспоставување на супрематијата на европското право, Карен Ј. Олтер, Ars Lamina, 2011
  34. 30 проблеми од областа на правото за кривична постапка, Дитер Резнер, Ars Lamina, 2011
  35. Учебник по економија и право – основи на трговското право, Еуген Клунцингер, Ars Lamina, 2011
  36. Право на Европската унија и заеднички политики, Жерар Друезн, Ars Lamina, 2011
  37. Право на животна средина, Агата Вен Ланг, Ars Lamina, 2011
  38. Јавно право – јавна власт и административно дејство, Мишел Верпо Латиција Жанико Ars Lamina, 2011
  39. Вовед во јавната администрација, Џеј М.Шафриц Е.В.Расел Кристофер Борик, АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ, 2009
-

40. Политика на изборни системи, Мајкал Галагер
Пол Мичел, АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ, 2009
  41. Правото за вработување на ЕЗ, Кетрин Барнард, АКАДЕМСКИ
ПЕЧАТ, 2010
  42. Европско право на интелектуална сопственост, Теренс Прајм,
ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  43. Судска ревизија и правата на приватните лица во правото на
ЕУ, Анџела Вард, , ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  44. Меѓусебно влијание меѓу правото на ЕУ и националното право,
Даниела Обрадович Николас Лавранос, ПРОСВЕТНО ДЕЛО,
2009
  45. Право на Европската конвенција за човекови права, Д. Харис М.
О Бојл Е. П. Бејтс С. М. Бакли, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  46. Поднесување на предмет пред Европскиот суд за човекови
права, Филит Лич, ТАБЕРНАКУЛ, 2010
  47. Извршување на судските одлуки во Европа, Венди Кенет,
ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  48. Меѓународно кривично право, Кријангсак Китичаисари,
ТАБЕРНАКУЛ, 2010
  49. Социјално право и закон за работни односи на ЕУ, Филипа
Вотсон, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  50. Вовед во меѓународно кривично право и кривична процедура,
Роберт Крајер Хакан Фриман Дерил Робинсон Елизабет
вилмхрст, ТАБЕРНАКУЛ, 2010
  51. Меѓународно право и употреба на сила, Кристина Греј,
ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  52. Основи на приватно право, Џејмс Гордлеј, ПРОСВЕТНО ДЕЛО,
2009
  53. Казнено право - посебен дел 1, Јоханес Веселс
Михаел Хетингер, ТАБЕРНАКУЛ, 2009
  54. Кривично право – општ дел, кривични дела против личните и
заеднички делови, Јоханес Веселс , Вернер Бојлке,
ТАБЕРНАКУЛ, 2010
  55. Компаративен уставен инженеринг, Џовани Сартори,
ТАБЕРНАКУЛ, 2008
  56. Начела на корпоративно финансво право, Елиз Феран,
ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
  57. Меѓународно приватно право, Џејмс Фосет, Џенин Карутерс и
консултант уредник: сер Питер Норт, АКАДЕМСКИ ПЕЧАТ,
2010
-

58. Меѓународно кривично право-второ издание, Антониот Касезе, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009
59. Право на ЕУ – текстови, случаи и материјали, Пол Крег и Грејн Де Бурка, МАГОР, 2010
60. Меѓународно семејно право – конвенции, статут и регулаторни материјали, Мариен Блер и Мерл Вајнер, МАГОР, 2009
61. Странско право во граѓански парници – компаративна и функционална анализа, Софи Гиromис, ТАБЕРНАКУЛ, 2010
62. Член 6 од Европската конвенција за човекови права – право на правично судење, Ендрју Гротриан, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2008
63. Европско стварно право, Питер Спаркс, ПРОСВЕТНО ДЕЛО 2009
64. Приватно решавање на спорови во меѓународниот бизнис – преговори, медијација, арбитража – том 1, Клаус Петер Бергер, ПРОСВЕТНО ДЕЛО 2009
65. Решавање на споровите во меѓународното право – институции и процедури, Џон Колиер и Воган Лоу, ПРОСВЕТНО ДЕЛО, 2009

МИНИСТЕР ЗА ПРАВДА

D-r Adnan Jashari